

podstawowe polecenia

echo	
sudo	
su	
whoami	
whois	
groups	
sh	zmienia powłokę na sh
bash	zmiana powłokę na bash
/	
.	
..	
logout	wylogowanie
halt OR shutdown -h now	bezpieczne wyłączenie
shutdown -r now	restart
passwd (username)	zmiana hasła (innemu użytkownikowi)
pwd	wyświetl nazwę katalogu bieżącego
ls OR ls -l	wypisuje pozycje z katalogu bieżącego
cd \ cd .. \ cd / /cd ścieżka \ cd ../KAT	katalog bieżący \ katalog nadrzędny \ katalog główny \ powrót do domowego \ zmiana gałęzi
history	wyświetla wcześniej wydawane polecenia
man polecenie	wyświetla instrukcję do wskazanego polecenia z dokumentacji

operatory logiczne

-o	OR
!	NOT
-a	AND

przeglądanie zawartości plików

cat	opcje nazwa_pliku
-b	numeruje niepuste wiersze
-n	numeruje wszystkie wiersze
more	przełącza duże pliki po jednej stronie
nazwa_pliku	
+#	rozpoczyna wyświetlanie od wiersza nr #
-s	zakazuje wyświetlać kilka sąsiednich pustych wierszy
klawisz enter	jeden wiersz w dół
klawisz spacja	przechodzi do następnej strony
klawisz b	cofa o jeden ekran
klawisz g	wychodzi z polecenia more
less	wyświetla treść, którą można przeglądać strzałkami
nazwa_pliku	
wc	opcje zliczanie znaków w pliku tekstowym
-c	tylko liczba znaków
-l	tylko liczba wierszy
-w	tylko liczba słów

prawa dostępu

d rwx rwx rwx
d (właściciel) (grupa) (pozostali)
do plików:
r - do czytania
w - do modyfikacji
x - do uruchomienia
do katalogów:
r - do przeszukiwania
w - do zmiany zawartości
x - do wejścia
r=4 w=2 x=1 można je sumować i złożyć razem np:
chmod 644 plik1 <- nada te uprawnienia
gdzie: rw-r-r-- = 644
rw - prawa dostępu właściciela
r- prawa dostępu grupy
r-- prawa innych użytkowników

pliki i katalogi

mkdir	nazwa	tworzy katalog
rmdir	nazwa	usuwa pusty katalog
rm -r	katalog_podrz	usuwa niepusty katalog
mv	nazwa_star nazwa_nowa	zmiana nazwy katalogu
touch	plik_pusty	tworzy nowy pusty plik
cat>	plik_z_trescia string_z_trescia_pliku	tworzy nowy plik z treścią
!ctr+D	na koniec	
rm	nazwa_pliku	usuwa plik
rm	wzorzec (* dowolny ciąg znaków, ? jeden znak)	usuwa pliki wg wzorca
rm*		usunięcie wszystkich plików w nowym katalogu
ls -l p*		wyświetla wszystkie pliki na literę p
cp	plik1 plik2	kopiuje pliki w katalogu bieżącym
cp ../plik1	plik2	kopiuje plik z nadrzędnego do bieżącego

vi text editor

(This section is currently blank in the provided image.)

vi filename.txt	tworzy nowy plik / otwiera istniejący
:wq or ZZ	write and quit (close) file
:w	save and continue editing
:q!	quit without saving
Esc key	return to command mode
i	enter insert mode (arrows for navigation)
yy	yank (copy) a line of text
y	paste yanked text below current line
o	new line under current
O	new line above current
A	Append to the end of line
a	append after cursor
I	insert text at the beginning of the current line

By **Lydia_4**
cheatography.com/lydia-4/

Not published yet.
Last updated 2nd December, 2024.
Page 1 of 3.

Sponsored by **Readable.com**
Measure your website readability!
<https://readable.com>

vi text editor (cont)

b	go to beginning of word
e	go to end of word
x	delete single character
dd	delete whole line
Xdd	delete X number of lines
Xyy	yank X number of lines
G	go to last line in a file
XG	go to line X in a file
gg	go to the first line in a file
:num	display the number of the current line
h	move left one character
l	move right
k	move up
j	move down

elementy wyrażeń regularnych

.	dow. poj. znak
\$	dopasuje poprzedzające wyrażenie do końca wiersza
^	dopasuje wyrażenie po operatorze do początku wiersza
*	dopasuje 0 lub więcej wyrażeń znaku poprzedzających operator
\	omija specjalne znaczenie znaku
[]	dopasowuje dow znak w nawiasie
[-]	dop dow znak 0-9
[^]	dop znak który nie znajduje się w nawiasie
ls -l grep student	wyświetli tylko te pozycje w katalogu, gdzie znajduje się słowo "student" (nie tylko w nazwie)
grep	wyszukiwuje wzorzec

aliasy w cmd

alias	wyświetla listę zdefiniowanych parametrów
alias nazwa-aliasu='definicja'	definicja nowego aliasu
unalias alias_1	usuwa alias o nazwie alias_1

zarządzanie użytkownikami i dostępem

adduser	dodaje nowego użytkownika
opcje	
user_name	
-e	data ważności, po której konto stanie się nieaktywne
-f	dni nieaktywności, po których wygaśnie bez aktualizacji hasła
-g	grupa początkowa
-G	lista grup do których będzie przypisany użytkownik
-s	określa powłokę dla użytkownika
userdel	usuwa konto, ale nie pliki które trzymał na kompie
userdel -r	usuwa też jego katalogo domowy wraz z plikami w nim
finger	informacje o użytkowniku (powłoka, przydzielone na dysku miejsce, czas ost logowania)
w	kto jest obecnie zalogowany
free	opcje
-b lub -k	w bajtach kilobajtach megabajtach
-m	
groupadd	dodaje nowa grupe
grupa1	
groupdel	usuwa grupe
grupa1	

rozmiary plików

df -m	podaje informacje w MB
du plik	ustala ile miejsca zajmuje plik
du -a	pokazuje ile miejsca zajmuje katalog wraz z jego elementami
du -s -b	całkowita objętość danego elementu bez zbędnego info

wyszukiwanie plików i katalogów

find	wyszukuje
whereis	podaje ścieżkę dostępu
which	podaje ścieżkę i wykonuje
-size +100c	szuka tych o 100+ znaków
-size -100w	szuka mniejszych niż 100 słów
-mtime +3	szuka zmodyfikowanych więcej niż 3 dni temu
-atime	szuka wg liczby dni od ostatniego dostępu
-user	szuka tych, których właścicielem jest użytkownik
-perm	szuka wg praw dostępu
-never plik1	szuka modyfikowanych później niż plik 1
!-name 'abc'	szuka o nazwach innych niż abc

informacje o sprzęcie

arch	info o architekturze komp. (czyli rodzaj procesora)
uname	info o wersji oprogramowania
opcje	
-a	wszystkie informacje o systemie
-m	tylko architektura maszyny
-n	nazwa hosta komputera
-p	typ procesora
-r	wersja jądra linuxa
-s	nazwa systemu operacyjnego
-v	wersja systemu operacyjnego